

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

**VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKÝCH KOMUNIT**

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

**VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKÝCH KOMUNIT**

Mgr. Marta Vendráková

Pracovné listy k predmetu „ POZNAJ A CHRÁŇ „

Druhá časť

Vydavateľ:	Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11, 850 01 Bratislava
Autor UZ:	Mgr. Marta Vendráková
Kontakt na autora UZ:	Základná škola, Kluknava 43, martavendrakova@post.sk
Názov:	Pracovné listy k predmetu „ POZNAJ A CHRÁŇ „ druhá časť
Rok vytvorenia:	2013
Oponentský posudok vypracoval:	Mgr. Stanislav Kovaľ

ISBN 978-80-8052-711-2

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah:

- 1. Zákonom chránené rastliny**
- 2. Zákonom chránené živočíchy**
- 3. Národné parky Slovenska**
- 4. Turistické chodníky**
- 5. Práca s mapou**
- 6. Orientácia podľa svetových strán**
- 7. Doprava**
- 8. Dopravné značky**
- 9. Semafor**
- 10. Premeny vody**
- 11. Sneh, dážď, hmla**
- 12. Denný režim**
- 13. Osobná hygiena**
- 14. Ústna hygiena**
- 15. Práca zubára**
- 16. Ochrana životného prostredia**
- 17. Recyklácia odpadu**

Vzdelávacia oblasť: **Príroda a spoločnosť**

Názov predmetu: **Poznaj a chráň**

Ročník: **tretí**

Charakteristika predmetu:

Predmet predstavuje úvod do prírodovedných poznatkov žiaka. Je to postupné oboznamovanie sa s prírodnými a spoločenskými javmi a zákonitosťami v súlade s prírodovedným a spoločenskovedným poznaním.

Ciele predmetu:

- získať informácie o prírode pozorovaním, skúmaním a hľadaním v informačných zdrojoch,
- pozorovať s porozumením a využívaním všetkých zmyslov a jednoduchých nástrojov,
- opisovať, porovnávať a klasifikovať informácie získané pozorovaním,
- poznať fungovanie ľudského tela, rešpektovať vlastné zdravie a aktívne ho chrániť prostredníctvom zdravého životného štýlu.

Zákonom chránené rastliny

Priradíte názvy rastlín k obrázkom

Klinček lesklý – rastie na horských lúkach a trávnatých svahoch

Lekno biele – je to vodná rastlina, rastie v stojatých vodách

Bleduľa jarná – je odolná voči chladu, rastie na vlhkých miestach

Poniklec jarný – kvitne na okraji lesa a na pastvinách

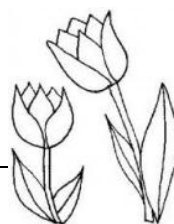
Veternica narcisokvetá – rastie na horských nivách a holiach

Hlaváčik jarný – rastie v teplých vápencových oblastiach

Rastliny okolo nás - Rôzne farby kvetov

1. Každá rastlina má inú farbu kvetu. Vymysli prečo?

Napíš svoje odôvodnenie.

Kvet snežienky je biely preto, že:

Kvet maku je červený preto, že:

Zákonem chránené živočíchy

Vystrihni názvy zvierat a správne prirad' k obrázkom

medveď hnedý

bocian čierny

rys ostrovid

vlk dravý

svišť vrchovský

kamzík vrchovský

orol skalný

skokan zelený

ropucha bradavičnatá

jašterica stromová

užovka stromová

bobor európsky

mačka divá

drop veľký

ďateľ veľký

rybárik riečny

lastovička domová

výr skalný

roháč veľký

Naše národné parky

Označ národné parky do slepej mapy Slovenska

Obrázok	Názov	Miesto	Rok založenia	Rozloha (km ²)
	Národný park Malá Fatra(NPMF)	Malá Fatra	1988	226,3
	Národný park Muránska planina (NPMP)	Muránska planina	1997	203,18
	Národný park Nízke Tatry(NAPANT)	Nízke Tatry	1978	728
	Národný park Poloniny (NPP)	Bukovské vrchy	1997	298,05
	Národný park Slovenský kras(NPSK)	Slovenský kras	2002	346,11
	Národný park Slovenský raj(NPSR)	Slovenský raj	1988	197,63

Obrázok	Názov	Miesto	Rok založenia	Rozloha (km ²)
	Národný park Veľká Fatra(NPVF)	Veľká Fatra	2002	403,71
	Pieninský národný park(PIENAP)	Pieniny	1967	37,5
	Tatranský národný park(TANAP)	Vysoké Tatry	1949	738

Turistické chodníky

Pohyb a pobyt v prírode a jej ochrana

Predstav si, že ideš na turistiku. Čo si so sebou vezmeš do batohu?

Čo všetko si na seba oblečieš?

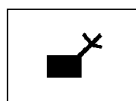
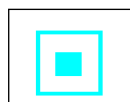
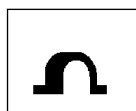
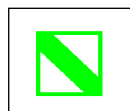
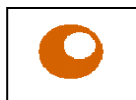
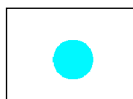
Ako sa správame v prírode?

Značky V NP

V prírode môžeme stretnúť rôzne zvieratá. Prirad' stopy k zvieratám:

Pri prechádzke prírodou sa budeš orientovať aj vďaka turistickým značkám. Poznáš niektoré z nich?

Ale nie! Počasie sa pokazilo. To sa v prírode, najmä na horách, často stáva. Ktoré z nasledujúcich možností tvoria preventívnu ochranu pred bleskom?

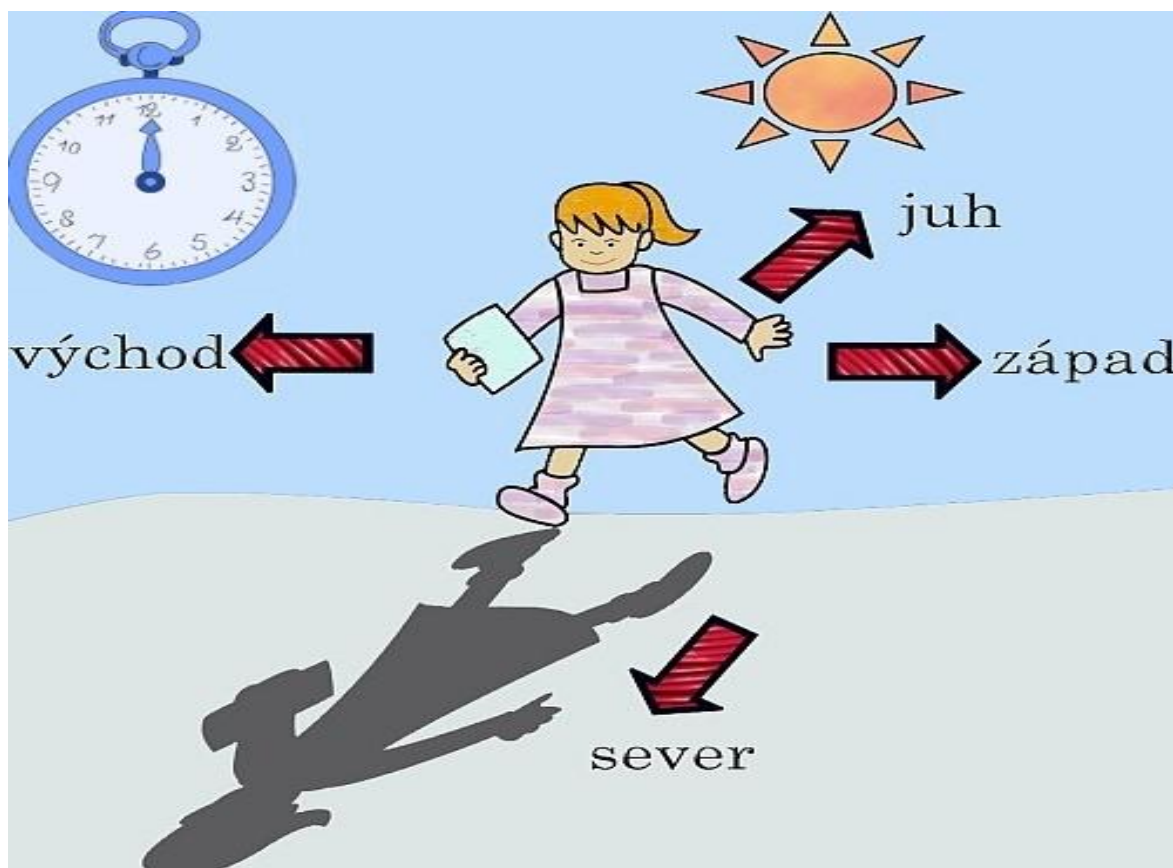
1. Keď začne hrmieť alebo sa blýskať, zostaneme na vyvýšenom mieste alebo sa postavíme pod strom.
2. V otvorenom plochom teréne je vhodné ukryť sa v nejakej priehlbine.
3. Husté lesy možno považovať za bezpečné miesta.
4. Skryjeme sa do stanu alebo iného prístrešku.
5. Vypneme mobil a odložíme kovové predmety.

Orientácia podľa kompasu

Určovanie svetových strán podľa slniečka a poludňajšieho tieňa.

Na pravé poludnie /pri zimnom čase o 12. hodine/ sa postavíme chrbtom k slnku. Krátky tieň našej postavy smeruje na a za sebou máme..... . Keď ruky upažíme, po našej pravej ruke budeme mať....., po ľavej ruke.....

Doprava

1. Prirad' správne dopravné značky s ich názvami

Pozor, chodci!

Stoj, daj prednosť v jazde!

Cestička pre cyklistov

Zákaz vjazdu cyklistov

Pozor! deti

2. Nakresli dopravnú značku

Daj prednosť v jazde!

3. Čo má nosiť cyklista na hlave?

Zakrúžkuj!

A

B

C

D

4. Napíš, čo znamená táto dopravná značka!

.....

.....

5. Spoj značky so správnymi obrázkami!

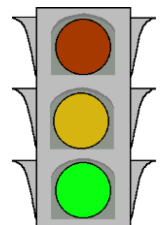

1. Spoj značku so správnym obrázkom

2. Aká farba na semafore znamená

STOJ?

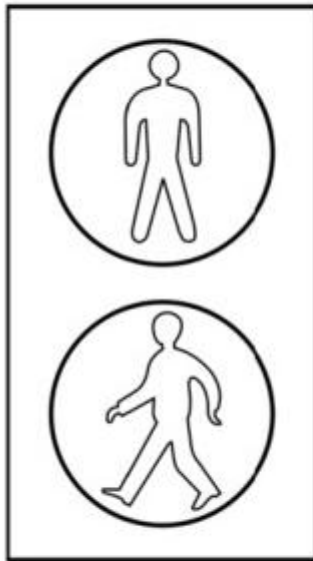
4. Ktorá značka označuje PARKOVISKO pre autá?

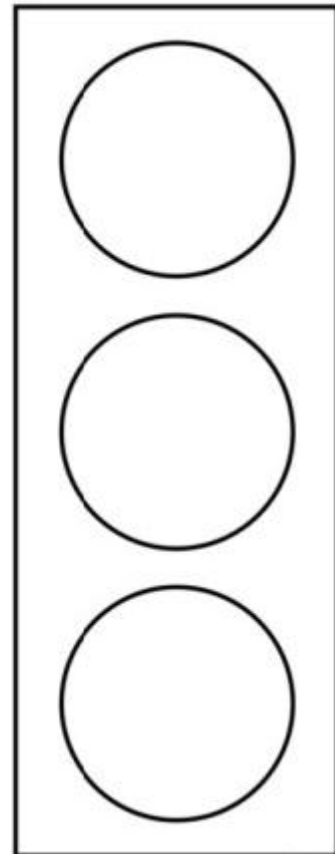
5. Ktorá značka označuje ZÁKAZ VJAZDU AUTOBUSOM?

SEMAFOR

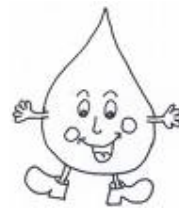

Semafor sa ja volám,
farby v sebe ukrývam.
Červená- zastav sa!
Oranžová- priprav sa!
A zelená- pohni sa!

Premeny vody

Voda v prírode

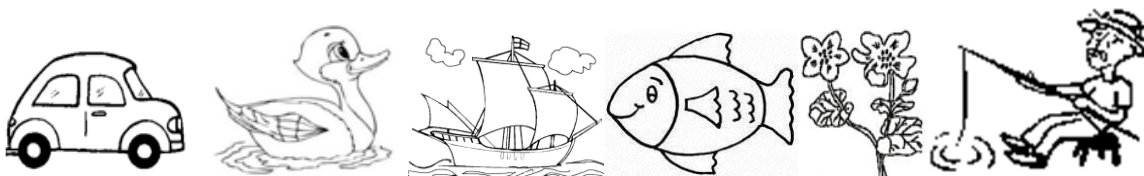
1. Doplň vhodné slová.

Voda je pre život veľmi _____. Nachádza sa aj pod _____ povrchom. Voda je aj v telách rastlín, _____ a _____. Rozlišujeme vodu : _____ (rieky, potoky, jazerá) a _____ (moria, oceány) .

2. Vyfarbi obrázok, v čom sa nachádza voda:

3. Čo znečisťuje vodu?

4. Zakrúžkuj správnu odpoveď.

Sneh je:

Vodná para je:

Voda z vodovodu je:

a) kvapalná látka

a) tuhá látka

a) plynná látka

b) plynná látka

b) kvapalná látka

b) tuhá látka

c) tuhá látka

c) plynná látka

c) kvapalná látka

5. Napíš a vyfarbi, čo sa vo vode rozpúšťa.

Soľ sa vo vode

_____.

Múka sa vo vode

_____.

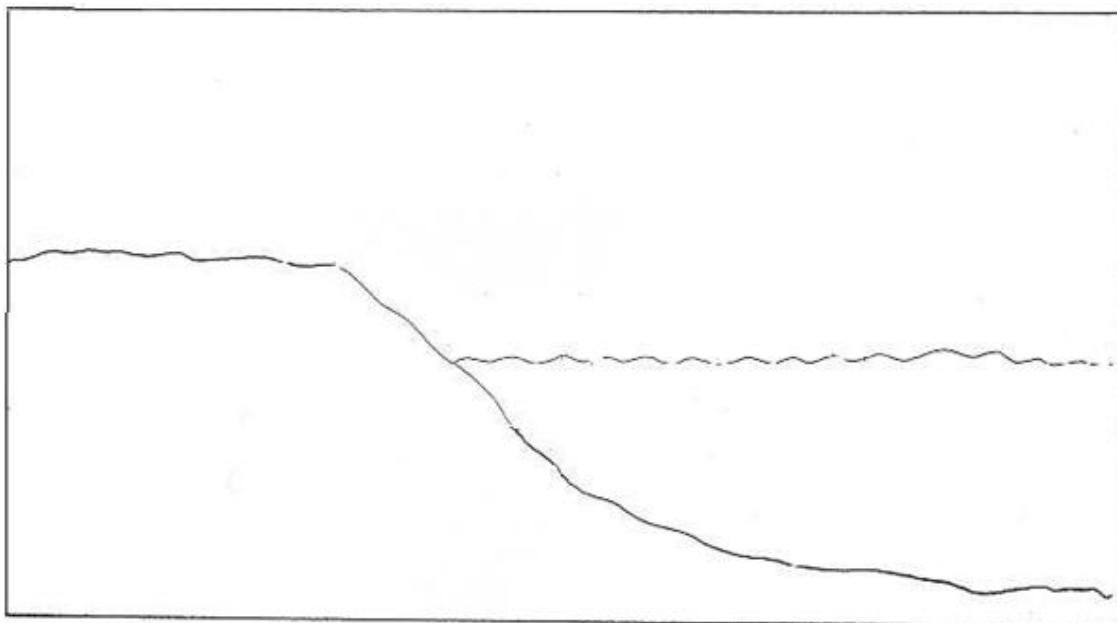

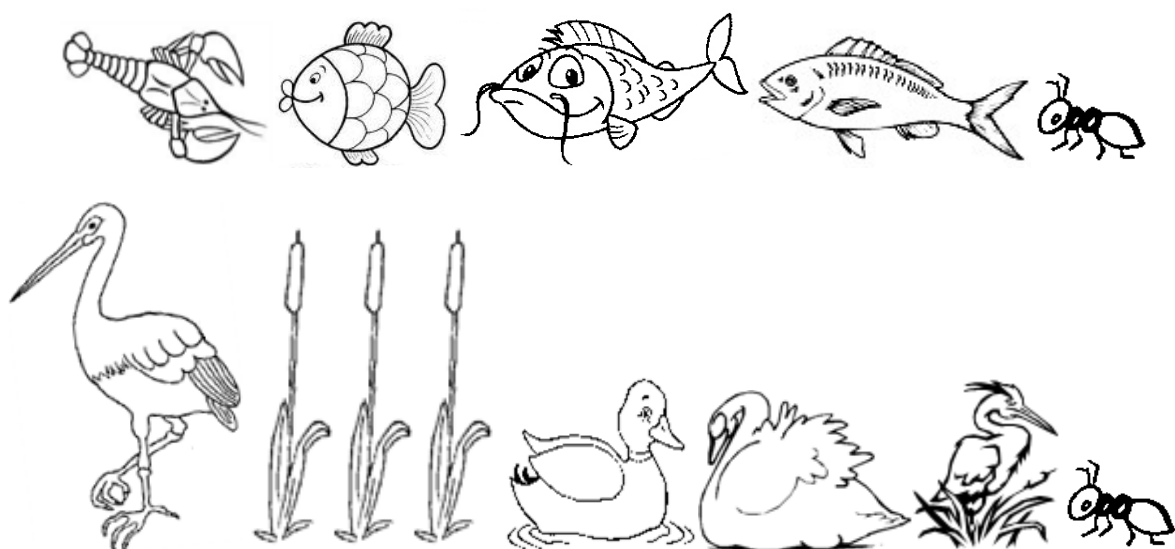
Olej sa vo vode

_____.

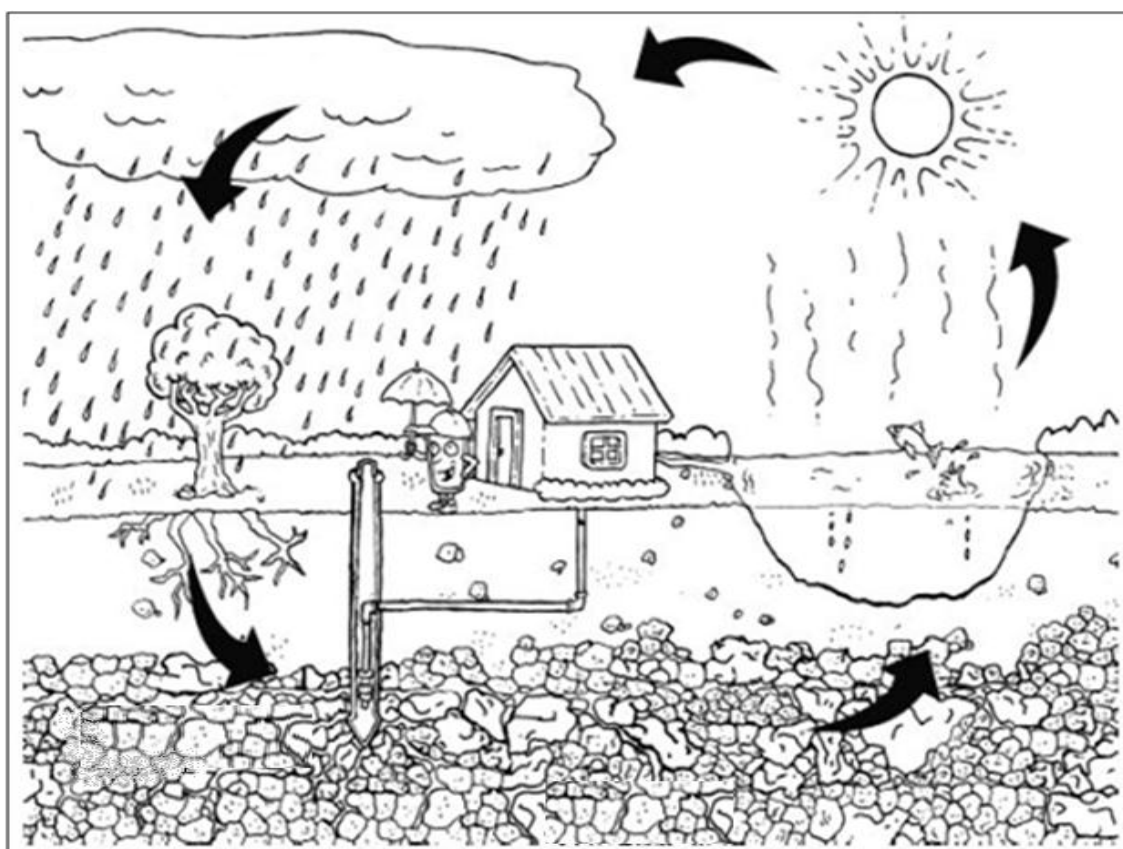
6. Aby bol dostatok vody na Zemi, musíme vodu _____.

7. Vystrihni a nalep živočíchy a rastliny tam, kde žijú a rastú.

8. Voda je v neustálom kolobehu. Nalep činnosť vody na správne miesto.

Sneh, dážď, hmla

Pozoruj vodu a vyber z dvojice správnu vlastnosť vody. Svoje pozorovanie dopíš do vety.

biela – číra (priehľadná)

kyslá – bez chuti

farebná – bez farby

okrúhla – nemá svoj tvar, má tvar nádoby, v ktorej sa nachádza.

Voda je tekutina, bez

a bez , nemá

.....

Prezri si obrázky a napíš ako vyzerá voda na obrázku. Porozmýšľaj a napíš, kde si videl vodu v takejto podobe.

.....

.....

.....

Túto podobu má:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

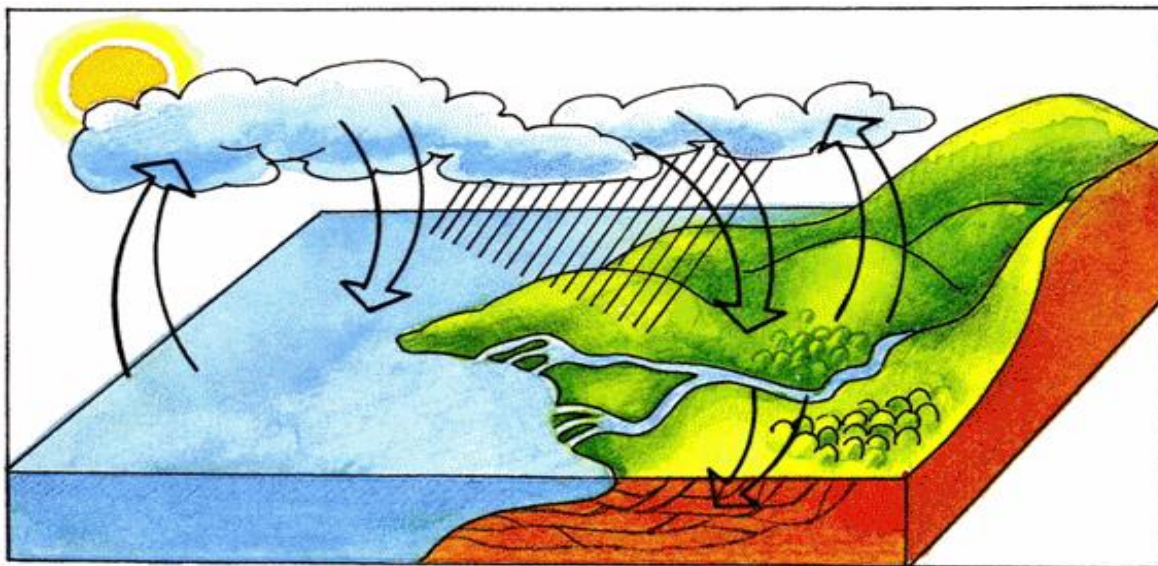
Urob pokus. Priprav si tri poháre s vodou. Do prvého nasyp soľ, do druhého cukor a do tretieho olej. Premiešaj a pozoruj, čo sa stane. Svoje pozorovanie zapíš.

Soľ sa vo vode

Cukor sa vo vode

Olej sa vo vode

Vieš, odkiaľ je voda ? Pozoruj obrázok a skús porozprávať, čo na ňom vidíš.

Doplň vety v príbehu :

Putovanie kvapiek vody

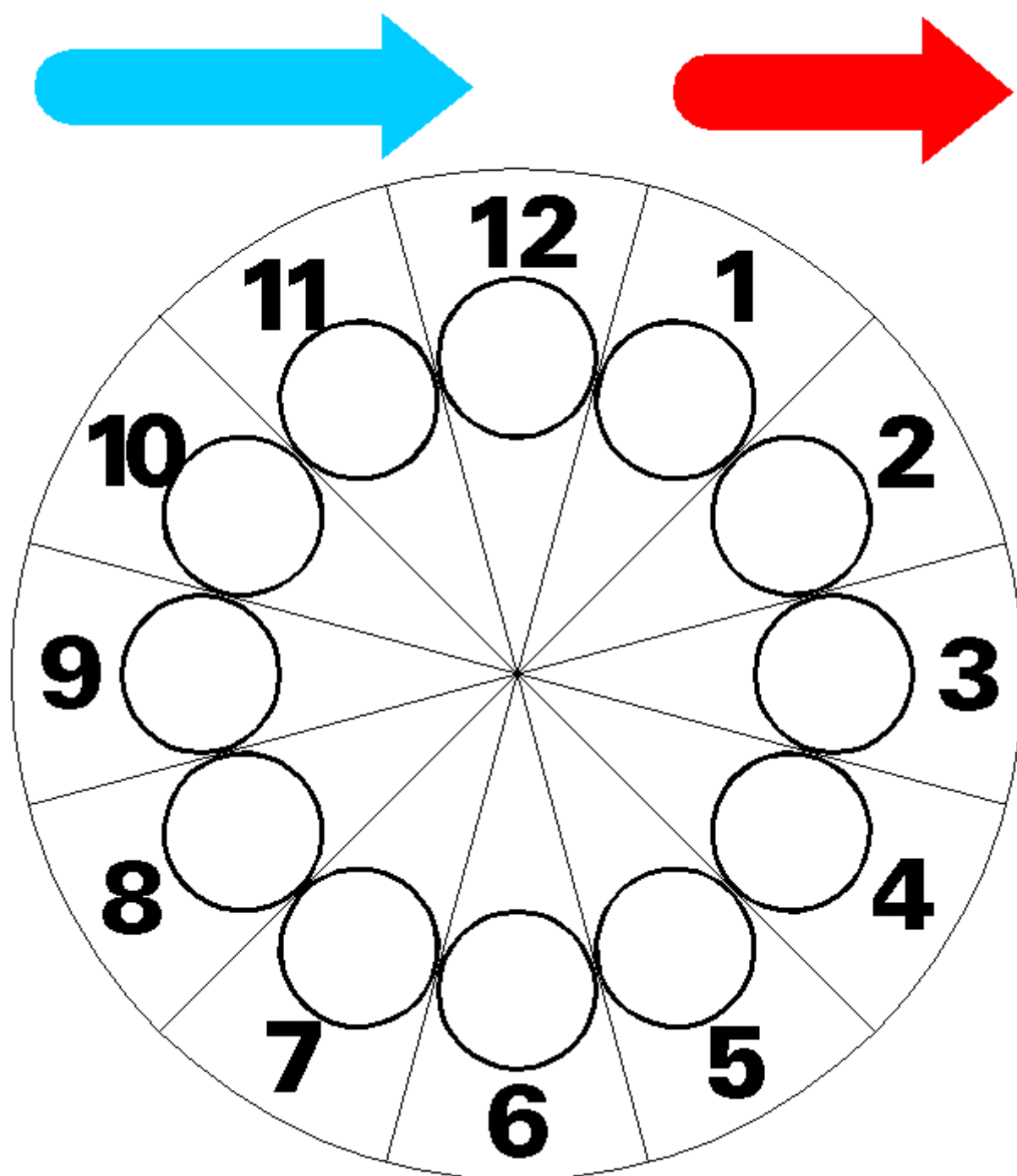
Kvapky z mora sa, vzniknú z nich
Z oblakov padajú na zem kvapky v podobe alebo
. Kvapky dažďa stekajú do rieky, do mora alebo vsiaknu do
Zo zeme vyvierajú ako malé, ktoré sa vlievajú do
väčších a tie sa nakoniec vlejú do mora. Toto putovanie kvapiek
sa dookola opakuje. Hovoríme tomu: **KOLOBEH VODY V PRÍRODE**.

Na svete je veľa vody, ale nie každá sa dá piť. Pijeme len pitnú vodu. Tá je čistá
a neobsahuje škodlivé látky. Pitnej vody je málo, preto ňou musíme šetriť. Ako
šetríme vodou ? Napíš.

.....
.....
.....

Hodiny – režim dňa

Do prázdnych okienok nakreslite obrázky podľa toho, čo v danú hodinu robíte, prípadne si vystrihnite a nalepte obrázky z ďalšej strany.

Ústna hygiena

- Čo vidíš na obrázku?

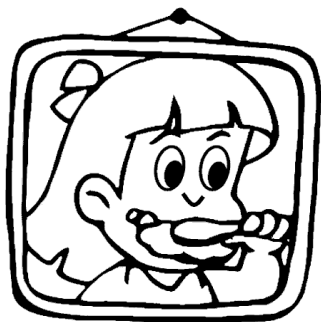
- Zuby si umývaš:

ráno a večer

po každom jedle

vôbec nie

len v nedeľu

Vyfarbi zubnú kefku takou farbou akú má tvoja

Na čistenie zubov používame :

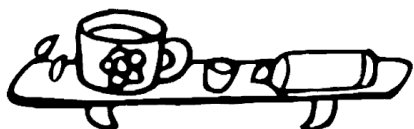
kladivo dentálnu niť špáradlo

kefu handričku

zubnú kefku jablko špendlík

vodu nožnice

žuvačku zubnú pastu cukríky

- Ktoré jedlo zubom škodí?

Práca zubára

- Porozprávaj, čo vidíš v zubnej ordinácii.
- Napíš, čo používa zubár pri práci: _____

-
- Obrázok vyfarbi.

Ochrana životného prostredia

Vyber obrázkov, ktorý sa ti viac páči:

páči – nepáči

páči - nepáči

páči – nepáči

páči - nepáči

páči – nepáči

páči - nepáči

páči – nepáči

páči - nepáči

páči – nepáči

páči - nepáči

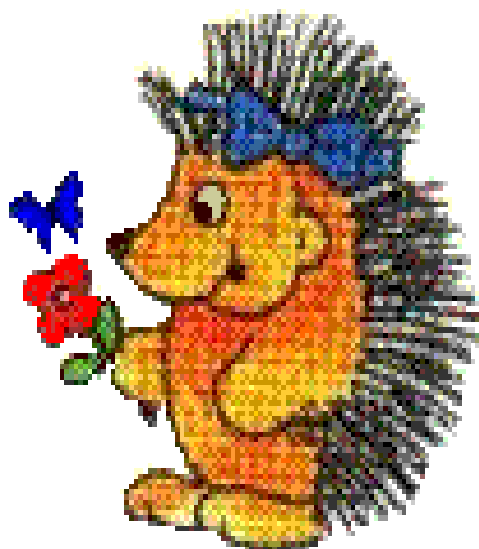
Vranka separátorka

V našom meste žije zviera,
v domácnostiach odpad zbiera.

V našom meste vranka sedí, učí deti odpad triediť.

Papier, sklo a ďalšie veci,
treba zbierať, milé deti.

Hľba lístia,
šupky k tomu,
a ohryzok z jablka.
Drevný popol,
sáčok z čaju,
a otázka sa natíska:
„Načo sú nám tieto veci?“
„Kompostujte!“
jež odvetí.

Našla včielka plechovicu,
trápi si už makovicu:

„Kamže s plechom,
kamže kam?
zajaca sa opýtam.“

Zajko prešiel už kus sveta,
to čo videl, naučil sa:

„Netráp včielka
makovicu, do zberu
daj plechovicu.“

Od srdca sa krtko smeje:

„Odpad pre mňa problém nie je!“

Na záhrade kompost zreje,

z papiera sú noviny.

Staré fľaše budú nové,

a z plastov zas lavičky.

Existuje jedna finta

ako problém vyriešiť.

Kopu smetí, čo máš doma,

treba iba roztriediť.

V tmavom lese sova húka:

„Papierov je plná lúka!

Čo tu robia, milé deti?

Kto do lesa niesol smeti?“

Vie to každé lesné zviera,
škôlkar, školák, papier zbiera.

Noviny a kartóny,
treba odnieŕ do školy.

Pozbierala ŕabka fl'aŕe,
horský potok uŕ neplače.

Fľaŕe patria do výkupu nie tam
, kde sa deti kúpu!

1. Roztried' k smetným košom správne odpady

igelitová taška, tepláky, škatuľa, igelit, teplomer, kniha, kelímok od plastu, zrkadlo, plechovka od farby, papierové vreckovky, PET fľaša, lieky, tanier, noviny, televízia, rozbitý pohár, kartón

PAPIER	PLAST	SKLO	NEBEZPEČNÝ ODPAD
			

VYHODIŤ: _____

2. Prečo sa majú triediť odpady?

3. Zisti, čo sa vyrába z recyklovaného odpadu /použi internet/

4. Navrhni, ako by mohol vyzerat' SYMBOL pre rodinu, ktorá triedi odpad.

Vyfarbi správnou farbou zberné nádoby a tou istou farbou aj odpad, ktorý do nich vytriediš. Odpad, ktorý nepatrí ani do jednej z nádob prečiarkni.

KONZerva	😊	TÉGLIK OD JOGURTU	😊	ZOŠITY
😊	SKLENENÁ FĽAŠA	KERAMICKÁ MISKA	😊	MOTOROVÝ OLEJ
BALIACI PAPIER	ŠPINAVÝ A MASTNÝ PAPIER	😊	HLINÍKOVÝ OBAL	
LETÁKY	MONITOR	VOSKOVÝ PAPIER	ZRKADLO	
😊	PORCELÁN	😊	PAPIER S HLINÍKOVOU FÓLIOU	😊
	KNIHY			
LIEKY	KREPOVÝ PAPIER	NOVINY	MOBIL	
😊	SKLO Z OKULIAROV	ŽIARIVKA	PLASTOVÁ HRAČKA	
PLASTOVÁ TAŠKA	😊	KLINEC	😊	ČASOPISY
😊	😊	ČASOPISY	😊	
KOVOVÝ VRCHNÁK	FARBY, LAKY, LEPIDLÁ	KOPÍROVACÍ PAPIER		
😊	POHĽADNICA	😊	SKLENENÝ POHÁR	😊
	ŠPENDLÍK			
PLASTOVÝ POHÁRIK Z AUTOMATU	KANCELÁRSKY PAPIER	VIACVRSTVOVÝ OBAL		

MINIMALIZUJ, ZNOVU POUŽÍVAJ, RECYKLUJ!!!

Utvor zo slov v rovnako označených obdĺžnikoch logické vety.

E – odpadu

D – recyklácia

A – činnostiach

C – komunálny

B – komunálny

D – materiálov z

A – vedľajší

B – domácností

A – odpad

C – sa nemá

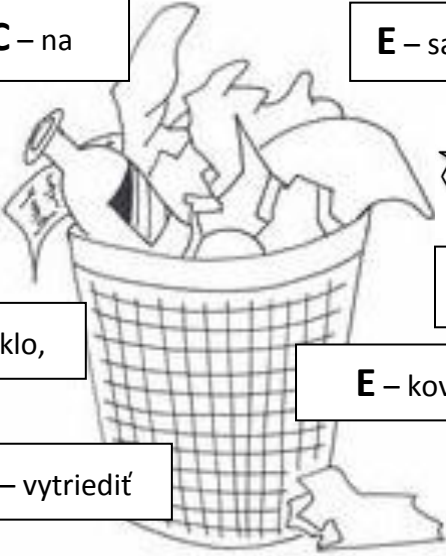
A – produkt

C – na

E – sa dajú

A – vzniká pri

B – odpad

C – skládky

E – plasty, sklo,

D – je opätovné

D – odpadu

E – vytriediť

E – kovy, papier...

B – pochádza z

C – odpad

D – zhodnotenie

C – ukladať

C – neregulované

E – z komunálneho

A – rozličných

UTVORENÉ VETY:

A →

B →

C →

D →

F →